

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ В УКРАЇНІ

© 2014 ЧЕБЕРЯКО О. В., ЛОБОДА А. Б.

УДК 336.71: 336.73: 336.76

Чеберяко О. В., Лобода А. Б. Економічна сутність та призначення фінансових посередників в Україні

У статті досліджуються сутність та призначення діяльності фінансових посередників в Україні. Проаналізовано наукові праці зарубіжних та українських учених, на основі яких здійснено систематизацію поглядів дослідників щодо сутності термінів «фінансовий посередник» і «фінансове посередництво». Запропоновано авторську трактовку терміна «фінансовий посередник». Визначено мету діяльності фінансових посередників на макро- та мікрорівнях за допомогою розгляду притаманних їм функцій. У результаті дослідження встановлено, що вивчення функцій фінансових посередників на макрорівні дозволяє проаналізувати загальний рівень розвитку економіки країни залежно від рівня розвитку фінансових посередників, а розгляд функцій фінансових посередників на мікрорівні розкриває сутність діяльності фінансових посередників на рівні населення та окремих суб'єктів господарювання (індивідуальних інвесторів). Розглянуто призначення та здійснено класифікацію фінансових посередників залежно від сегмента фінансового ринку.

Ключові слова: фінансовий посередник, фінансове посередництво, фінансові послуги, функції на макрорівні, функції на мікрорівні.

Рис.: 4. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 17.

Чеберяко Оксана Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (вул. Володимирська, 60, Київ, 01601, Україна)

E-mail: cheberyako@ukr.net

Лобода Анна Борисівна – аспірант, кафедра фінансів, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (вул. Володимирська, 60, Київ, 01601, Україна)

E-mail: annalobodaflower@ukr.net

УДК 336.71: 336.73: 336.76

Чеберяко О. В., Лобода А. Б. Экономическая сущность и назначение фінансовых посредников в Украине

В статье исследуются сущность и назначение деятельности финансовых посредников в Украине. Проанализированы научные труды зарубежных и украинских ученых, на основе которых осуществлена систематизация взглядов исследователей относительно сущности терминов «финансовый посредник» и «финансовое посредничество». Предложена авторская трактовка термина «финансовый посредник». Определена цель деятельности финансовых посредников на макро- и микроуровнях с помощью рассмотрения присущих им функций. В результате исследования установлено, что изучение функций финансовых посредников на макроуровне позволяет проанализировать общий уровень развития экономики страны в зависимости от уровня развития финансовых посредников, а рассмотрение функций финансовых посредников на микроуровне раскрывает сущность деятельности финансовых посредников на уровне населения и отдельных субъектов ведения хозяйства (индивидуальных инвесторов). Рассмотрено назначение и осуществлена классификация финансовых посредников в зависимости от сегмента финансового рынка.

Ключевые слова: финансовый посредник, финансовое посредничество, финансовые услуги, функции на макроуровне, функции на микроуровне
Рис.: 4. **Табл.:** 2. **Библ.:** 17.

Чеберяко Оксана Викторовна – кандидат экономических наук, доцент, кафедры финансов, Киевский национальный университет им. Т. Шевченко (ул. Владимирская, 60, Киев, 01601, Украина)

E-mail: cheberyako@ukr.net

Лобода Анна Борисовна – аспирантка, кафедры финансов, Киевский национальный университет им. Т. Шевченко (ул. Владимирская, 60, Киев, 01601, Украина)

E-mail: annalobodaflower@ukr.net

UDC 336.71: 336.73: 336.76

Cheberyako O. V., Loboda H. B. Economic Essence and Function of Financial Intermediaries in Ukraine

The article studies essence and purpose of activity of financial intermediaries in Ukraine. It analyses scientific works of foreign and Ukrainian scientists, on the basis of which it performs systematisation of views of researchers with respect to the essence of such terms as financial intermediary and financial intermediation. The author offers own interpretation of the financial intermediary notion. It identifies the goal of activity of financial intermediaries at the macro-level and micro-level with the help of consideration of their functions. In the result of the study the article establishes that study of functions of financial intermediaries at the macro-level allows analysis of the general level of the country economy development depending on the level of development of financial intermediaries, and consideration of functions of financial intermediaries at the level of population and individual subjects of economy (individual investors). The article considers functions and conducts classification of financial intermediaries depending on the financial market segment.

Key words: financial intermediary, financial intermediation, financial services, macro-level functions, micro-level functions.

Pic.: 4. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 17.

Cheberyako Oksana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Finance, Kyiv National University named after T. Shevchenko (vul. Volodymyrska, 60, Kyiv, 01601, Ukraine)

E-mail: cheberyako@ukr.net

Loboda Hanna B. – Postgraduate Student, Department of Finance, Kyiv National University named after T. Shevchenko (vul. Volodymyrska, 60, Kyiv, 01601, Ukraine)

E-mail: annalobodaflower@ukr.net

У сучасних умовах функціонування фінансової системи будь-якої країни та її економіки в цілому неможливо уявити без ефективних фінансових посередників, які здійснюють акумулювання значних обсягів грошових коштів з метою фінансування економічних суб'єктів, розвитку реального сектора економіки та підвищення добробуту кожного окремого члена суспільства зокрема. Як покаже світова практика, діяльність добре розвинених фінансових посередників і постійне розширення і вдо-

сконалення їх послуг сприяє підвищенню продуктивності економіки. Адаже вони здійснюють широкомасштабне інвестування економіки за рахунок переміщення вільних грошових коштів від суб'єктів економіки, які мають їх надлишок і не можуть ефективно їх використати до тих, хто має потребу в них.

Проблемі економічної сутності та призначення фінансових посередників присвячена велика кількість наукових праць. Дослідження з цього питання проводили як

зарубіжні, так і українські учені. Зокрема йдеться про таких зарубіжних науковців, як: Дж. Ван Хорна, З. Боді, Е. Долана, Ф. Мишкіна та ін.

Серед українських науковців добре відомими є праці В. Васенка, В. Корнеєва, З. Зубика, І. Лютого, С. Науменкової, О. Вовчак та ін.

У наукових розробках цих вчених виокремлено основні положення та види діяльності фінансових посередників, але разом з тим залишилося ще багато дискусійних питань.

Тому *мета* написання нашої статті полягає у визначенні процесу формування і становлення фінансових посередників, розмежуванні та уточненні термінів «фінансовий посередник» і «фінансове посередництво», з'ясуванні призначення фінансових посередників як на макрорівні, так і на мікрорівні, формулюванні авторського визначення терміну «фінансовий посередник».

Виникнення фінансових посередників історично пов'язано з появою розподілу праці та нагромадження капіталу у матеріальній та грошовій формі. З часом діяльність фінансових посередників перетворюється у самостійний вид економічної діяльності, що має на меті розв'язати гостру економічну проблему, пов'язану з розбіжністю потреб у тимчасово вільних грошових коштах і неординарними можливостями в задоволенні цих потреб у різних суб'єктів. Мається на увазі брак досвіду, знань та часу для того, щоб потенційні інвестори фінансового ринку зустрілися з потенційними споживачами фінансових ресурсів. Як слушно зауважує В. Васенко [4, с. 7], «з розвитком кредиту, а набагато пізніше, разом з поширенням фінансових активів – цінних паперів... виникає попит на послуги щодо кваліфікованого управління капіталами». Це пояснюється тим, що власнику фінансових ресурсів стає досить важко прийняти рішення щодо того, за допомогою яких фінансових інструментів і куди інвестувати та ще й в умовах закритого доступу до фінансових ринків (йдеться про введення спеціального дозволу, тобто ліцензії для професійних учасників на здійснення операцій з фінансовими активами).

Виходячи з вищевикладеного, можемо стверджувати, що одним з вирішальних поштовхів впливу на процес становлення фінансових посередників поряд з появою розподілу праці, нагромадження багатства та розбіжністю потреб на тимчасово вільні грошові кошти в різних суб'єктів господарювання справляє формування та еволюція організованого фінансового ринку. Загалом, процес виникнення та становлення інституту фінансових посередників узагальнено за допомогою *рис. 1*.

Головним призначенням фінансових посередників є фінансування економічної діяльності та забезпечення ефективного перерозподілу капіталу в суспільстві. Завдяки чому створюються сприятливі умови для ефективного функціонування реального сектора економіки та прискорення кругообігу капіталу в процесі господарської діяльності [4, с. 19].

На думку В. Корнеєва [11, с. 9], якщо на фінансовому ринку, який на узагальнюючому рівні виступає як забезпечуюча сфера для фінансової системи будь-якої країни, інститут фінансового посередництва є слаборозвиненим, то це вказує на високу імовірність операційного зрушення ринку і натуралізацію господарського життя. Більше того, при надмірній індивідуалізації економічної поведінки зростають ризики неоптимального використання ресурсів, які частково знерухомлюють та призводять до стиснення фінансового ринку.

Тому робимо висновок про те, що виникнення сфери послуг фінансових посередників обумовлюється практичними потребами функціонування всієї економіки, а діяльність фінансових посередників перетворюється у специфічне, практичне і неординарне явище, на яке значною мірою впливають національні особливості систем заощаджень і трансформації капіталів. Що і є однією з причин того, чому фінансова термінологія не містить єдиного, універсального та загальноприйнятого тлумачення термінів «фінансове посередництво» і «фінансовий посередник».

З огляду на це вважаємо за доцільне здійснити характеристики термінів «фінансове посередництво» і «фінансовий посередник» згідно з визначеннями, даних як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями (*табл. 1, табл. 2*).

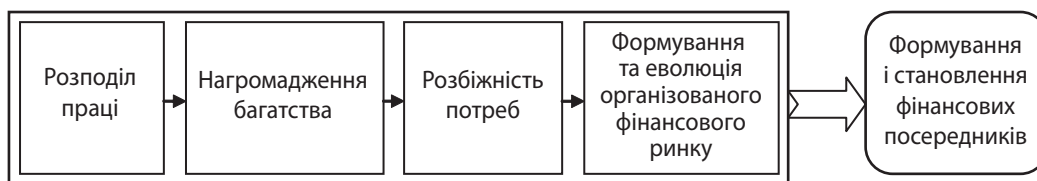
Результати, представлені в *табл. 1*, дають підстави стверджувати, що в цілому фінансове посередництво, представлене як вид професійної, спеціалізованої діяльності фінансових посередників, що проводиться з метою обслуговування потоків фінансових активів суб'єктів господарювання, у той час, як фінансові посередники виступають як фінансові інститути, фінансові установи чи фірми (*табл. 2*).

Отже, головна сутнісна відмінність між фінансовим посередництвом і фінансовими посередниками полягає в тому, що фінансове посередництво – це діяльність, а фінансові посередники – ті, хто цю діяльність здійснюють.

З огляду на вільне тлумачення терміна «фінансовий посередник» український дослідник Н. Версаль [5, с. 5] виділяє фінансових посередників у кредитуванні та розрахунках, натомість О. Вовчак визначає сутність фінансових посередників у широкому та вузькому розумінні.

Тому, коли говорять про фінансових посередників у кредитуванні, то мають на увазі фінансове посередництво між позичальником і кредитором, а коли згадують фінансових посередників у розрахунках, то розуміють фінансове посередництво між платником та одержувачем коштів [7, с. 99; 6, с. 307].

Досить цікавим є підхід О. Вовчак [5, с. 5], яка пропонує розглядати фінансових посередників у широкому розумінні і відносить до них установи, що виконують функцію посередника з акумулювання коштів і надання їх

Рис. 1. Процес виникнення і становлення фінансових посередників

Джерело: складено авторами особисто.

Трагування сутності терміна «фінансове посередництво» науковцями-економістами

Джерело	Визначення поняття
Господарський кодекс України	«Фінансовим посередництвом є діяльність, пов'язана з отриманням і перерозподілом фінансових коштів»
Васенко В.К. Фінансове посередництво	«Фінансове посередництво – це професійна діяльність на фінансовому ринку, яка потребує отримання дозволу (ліцензії), спрямована на залучення коштів клієнтів на добровільних засадах на комісійній, інвестиційній або іншій основі, передбачає їх інвестування у фінансові активи з метою отримання прибутку і виплати його обумовленої частини клієнту»
Долан Е. Дж., Кемпбелл К. Д., Кемпбелл Р. Гроші, банківська справа і грошово-кредитна політика	«Посередництво – випуск ліквідних боргових зобов'язань з метою отримання грошових засобів та їх наступного вкладення в менш ліквідні активи»
Еш С. М. Фінансовий ринок	«Фінансове посередництво – це діяльність фінансових посередників, направлена на допомогу приватним особам, що мають заощадження, перетворити їх на капітал і вкласти у різні підприємства, диверсифікуючи при цьому ризик»
Зимовець В. В., Зубик С. П. Фінансове посередництво	«Фінансове посередництво – це будь-яка професійна посередницька діяльність на фінансових ринках, включаючи комісійну діяльність цінними паперами, представницьку, довірчу тощо; ...це діяльність із залучення і розміщення коштів індивідуальних інвесторів (клієнтів), яка передбачає тривалі відносини між індивідуальними інвесторами та фінансовими посередниками і, відповідно, нагромадження активів на балансах цих фінансових посередників»
Корнєєв В. В. Фінансові посередники як інститути розвитку	«Фінансове посередництво означає професійну діяльність банківських і небанківських фінансових установ щодо задоволення економічних потреб клієнтів шляхом надання їм відповідних фінансових послуг»
Лютый І. О., Версаль Н. І., Любкіна О. В., Рожко О. Д. Гроші та кредит	«Фінансове посередництво – це особливий вид зв'язку між постачальниками та споживачами фінансового капіталу, який полягає не лише в опосередкуванні руху фінансового капіталу, але й у наданні всієї необхідної інформації»
Мишкин Ф. С. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков	«Фінансове посередництво – процес непрямого фінансування, при якому зв'язок між кредитором та позичальником здійснюється фінансовими посередниками»
Савлук М. І. Гроші та кредит	«Фінансове посередництво – це діяльність з акумуляції вільного грошового капіталу та розміщення його серед позичальників-витратників»

Джерело: складено авторами за даними [4, с. 21; 6; 8, с. 142; 9, с. 78, 10, с. 5; 11, с. 12; 7, с. 307; 12, с. 825; 16, с. 538].

Таблиця 2

Трагування сутності терміна «фінансовий посередник» науковцями-економістами

Джерело	Визначення терміна «фінансовий посередник»
1	2
Арбузов С. Г., Колобов Ю. В., Міщенко В. І., Науменкова С. В. Банківська енциклопедія	«Фінансові посередники – фінансові установи, які функціонують відповідно до законодавства та надають специфічні, притаманні кожній з цих груп фінансові послуги, спрямовані на трансформацію власних, залучених і запозичених грошових коштів, а також надання інших фінансових послуг (кредитування, інвестування, послуги технікопосередницького характеру), з метою одержання прибутку»
Боди З., Мертон Р. К. Финансы	«Фінансові посередники – це фірми, головна функція яких полягає в забезпеченні клієнтів фінансовими продуктами і послугами з більшою ефективністю, ніж вони могли б отримати в результаті своїх безпосередніх операцій на фінансових ринках»
Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами	«... фінансові посередники трансформують кошти таким чином, щоб забезпечити найбільшу привабливість своїх цінних паперів для інвесторів, пристосовують номінал і тип цінних паперів, які вони випускають до побажань інвесторів»
Долан Е. Дж., Кемпбелл К. Д., Кемпбелл Р. Дж. Гроші, банківська справа і грошово-кредитна політика	«Фінансові посередники – це частина фінансової системи, яка здійснює спрямування грошових засобів від кредиторів до боржників; вони збільшують розміри грошових фондів, випускаючи власні боргові зобов'язання, а на отримані від їх продажу кошти купують боргові зобов'язання чи цінні папери, емітовані іншими»
Еш С. М. Фінансовий ринок	«Фінансові посередники – це фінансові інститути, які виконують посередницькі функції, мають можливість одержати прибуток за рахунок економії, що обумовлена зростанням масштабу операцій, здійснюючи аналіз кредитоспроможності потенційних кредиторів, розробку порядку надання позик і розрахунків за них, рівномірно розподіляючи ризик»

1	2
Зимовець В. В., Зубик С. П. Фінансове посередництво	«Фінансові посередники – це спеціалізовані інститути, що опосередковують рух фінансових ресурсів, залучаючи їх шляхом розміщення фінансових інструментів власного випуску (у тому числі виражених у формі цінних паперів) серед індивідуальних інвесторів та вкладаючи з акумульовані таким чином кошти в різноманітні фінансові активи»
Корнеєв В.В. Фінансові посередники як інститути розвитку	«Фінансові посередники – це спеціалізовані професійні оператори фінансового ринку – кредитно-інвестиційні установи, що пропонують і реалізують фінансові послуги як особливий товар на умовах провадження виключних і поєднаних видів діяльності»
Мишкин Ф.С. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков.	«Фінансові посередники – це установи (до яких належать банки, страхові компанії, пайові фонди, пенсійні фонди, фінансові компанії), які здійснюють запозичення у осіб, які мають збереження, та надають кредити тим, хто їх потребує»
Науменкова С.В., Міщенко С.В. Ринок фінансових послуг	«... фінансові посередники здійснюють професійну діяльність з фінансовими активами, яка визначається потребою спрямувати рух грошових коштів від заощадників до позичальників, забезпечуючи при цьому прийнятний рівень дохідності, ризику та ліквідності»

Джерело: складено авторами за даними [1; 2, с. 94; 3, с. 37; 8, с. 142; 9, с. 78; 10, с. 4; 11, с. 14; 12, с. 825; 13, с. 25]

позичальникам, а також установи, що виконують виключно розрахункові, інформаційні або консультаційні функції у фінансовій сфері.

Під фінансовими посередниками у вузькому розумінні вказана дослідниця розуміє як установи, головною функцією яких є залучення (шляхом отримання депозитів, страхових платежів, випуску цінних паперів тощо) та розміщення (шляхом кредитування та інвестування) фінансових ресурсів. За цього підходу не вважаються фінансовими посередниками фінансові установи, що надають виключно розрахункові, інформаційні, консультаційні та інші послуги у фінансовій сфері

Однак більшість науковців до фінансових посередників відносять всі фінансові установи, що діють на фінансовому ринку. У даному випадку вони теж мають рацію, адже в Україні за законодавством не закріплено термін «фінансовий посередник», а в Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» дається лише визначення термінів «фінансова установа» і «фінансові послуги».

Так, відповідно до статті 1 цього закону фінансова установа – юридична особа, яка надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, і внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку.

У вказаному законі зазначено перелік установ, що відносяться до фінансових. Ними є банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди та компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг.

З урахуванням того, що ключовим для розуміння визначення «фінансова установа», а отже і «фінансовий посередник» є така дефініція як фінансова послуга, вважаємо за необхідне розглянути детальніше види фінансових послуг (рис. 2).

Ураховавши результати досліджень табл. 1, табл. 2 та рис. 2, робимо висновок про те, що найдоцільнішим є визначення терміна «фінансовий посередник» як фінансової установи, що має статус як прибуткової, так і неприбуткової організації, яка займається професійною посередницькою діяльністю на фінансовому ринку на підставі ліцензії відповідного державного уповноваженого регулюючого органу з метою задоволення потреб суб'єктів господарювання у фінансових послугах і розвитку економіки в цілому.

У нашому визначенні поняття «фінансовий посередник» робимо наголос на те, що це фінансова установа, яка має статус як прибуткової, так і неприбуткової організації з огляду на те, що Закон України «Про фінансові послуги

Рис. 2. Види фінансових послуг в Україні

Джерело: складено авторами за даними [14].

та державне регулювання ринків фінансових послуг» до фінансових установ відносить кредитні спілки та недержавні пенсійні фонди, які відповідно до статті 1 ЗУ «Про кредитні спілки» та статті 1 ЗУ «Про недержавне пенсійне забезпечення» є неприбутковими організаціями.

Для кращого розуміння основного призначення та ролі, яку виконують фінансові посередники в економіці країни, вважаємо за доцільне розглянути їх з точки зору функціонального підходу. Інакше кажучи, здійснити характеристику функцій фінансових посередників, які є своєрідним зовнішнім відображенням характерних рис і властивостей фінансових посередників.

З огляду на важливість діяльності фінансових посередників в економічній літературі прийнято групування їх функцій на макро- та мікрорівні (рис. 3).

Як бачимо з рис. 1.3, група функцій фінансових посередників на макрорівні дозволяє проаналізувати загальний рівень розвитку економіки країни в залежності від рівня розвитку фінансових посередників. Тобто чим розвиненіші фінансові посередники, чим ширший асортимент послуг вони здатні запропонувати клієнту, тим більше вільних фінансових ресурсів вони залучають, перетворюючи в інвестиції, які спрямовуються на виробництво ВВП.

Разом з тим група функцій фінансових посередників на мікрорівні розкриває такий аспект діяльності фінансових посередників як всебічна орієнтація на інтереси кожного окремого індивідуального інвестора, так і населення загалом з метою поліпшення його економічного добробуту, що досягається за рахунок подолання бар'єрів невизначеності, здійснення професійного підбору найприбутковіших об'єктів інвестування при найменшому рівні ризику тощо.

Згруповані таким чином, як на рис. 3 функції фінансових посередників найбільш вдало відображають призначення фінансових посередників як на рівні держави, так і на рівні населення та окремих суб'єктів господарювання (індивідуальних інвесторів). А також дозволяють виявити парадокс у діяльності фінансових посередників, який полягає в тому, що фінансові посередники як впливають, так і залежать від розвитку економіки. Адже без розвитку реального сектора економіки неможливе зростання доходів населення, а відповідно і зростання заощаджень, які акумулюють фінансові посередники і перетворюють в інвестиції для тієї ж економіки.

Слід зазначити, що залежно від виду фінансових посередників і сегментації фінансового ринку дещо деталізується призначення фінансових посередників і звужується специфіка їх діяльності (рис. 4).

Наприклад, на ринку грошей (у тому числі на валютному ринку) основним призначенням фінансових посередників (банків) є здійснення операцій з купівлі-продажу фінансових активів строком обертання до одного року, а також реалізація послуг, пов'язана з купівлею та продажем іноземної валюти. Натомість діяльність фінансових посередників на кредитному ринку повністю зводиться до надання послуг з кредитування під заставу майна чи майнових прав, фінансово-кредитної підтримки суб'єктів господарювання та населення, надання іпотечних кредитів, надання ломбардних, факторингових і лізингових послуг тощо.

На ринку цінних паперів призначенням фінансових посередників є емісія, купівля та продаж цінних паперів. Також вони надають послуги зі зберігання, обігу, котирування та зміни прав власності.

Рис. 3. Функції фінансових посередників в залежності від рівня їх діяльності

Джерело: [4, с. 23].

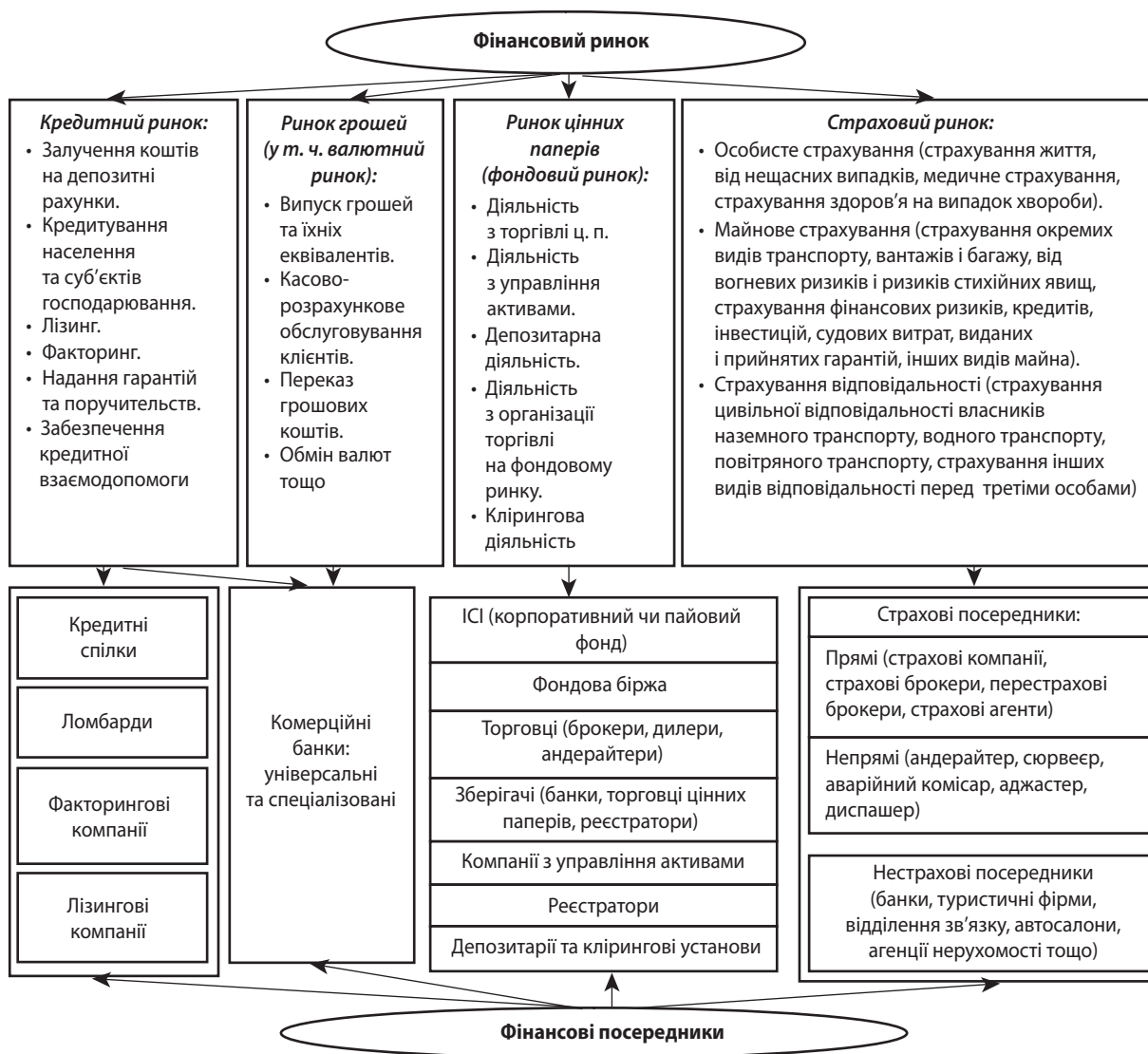

Рис. 4. Призначення та класифікація фінансових посередників залежно від сегментів фінансового ринку

Джерело: складено авторами за даними [4, с. 26; 13, с. 29 – 30; 15; 17]

Діяльність фінансових посередників на страховому ринку спрямована на страховий захист юридичних і фізичних осіб залежно від напрямів їх діяльності, тобто призначення фінансових посередників полягає в наданні страхових послуг. ■

ВИСНОВКИ

Отже, у результаті нашого дослідження ми з'ясували, що виникнення сфери послуг фінансових посередників обумовлюється практичними потребами функціонування всієї економіки, а для процесу формування і становлення фінансових посередників мали суттєвий вплив поява розподілу праці та нагромадження багатства, розбіжність потреб на тимчасово вільні грошові кошти в різних суб'єктів господарювання, формування та еволюція організованого фінансового ринку.

Слід відзначити, що основне призначення фінансових посередників, яке полягає в забезпеченні економічного розвитку шляхом ефективного розміщення капіталів індивідуальних інвесторів, тобто перетворення заощаджень в інвестиції, розглянуте з позицій функціонального підходу, за допомогою аналізу функції фінансових посередників на макро- та мікрорівнях.

Загалом, діяльність фінансових посередників має важливе значення для функціонування економіки та підвищення її розширеного відтворення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=112997>
2. Боди З. Финансы : учеб. пособ. / Пер. с англ. / З. Боди, Р. К. Мертон. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2007. – 592 с.
3. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами / Ван Хорн Дж. К. – М. : Финансы и статистика, 1996. – 800 с
4. Васенко В. К. Финансове посередництво : колект. монографія / В. К. Васенко. – Черкаси : Вид-во ПП Чабаненко Ю. А., 2009. – 450 с.
5. Вовчак О. Финансове посередництво: економічна сутність і класифікація / О. Вовчак, Л. Клеонтовська // Вісник НБУ. – 2012. – № 8. – С. 4 – 9.
6. Господарський кодекс України: від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=436-15>. – Назва з екрану.
7. Гроші та кредит : підручник / [Лютий І. О., Версаль Н. І., Любка О. В., Рожко О. Д.]. – К : ВПЦ «Київ. Університет», 2010. – 559 с.

- 8. Долан Е. Дж.** Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Э. Дж. Долан, К. Д. Кэмпбелл, Р. Дж. Кэмпбелл / Пер. з англ. В. В. Лукашевич. – СПб., 1994. – 496 с.
- 9. Еш С. М.** Фінансовий ринок / С. М. Еш. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 528 с.
- 10. Зимовець В. В.** Фінансове посередництво : навч. посіб. / В. В. Зимовець, С. П. Зубик. – К. : КНЕУ, 2004. – 288 с.
- 11. Корнєєв В. В.** Фінансові посередники як інститути розвитку : монографія / В. В. Корнєєв. – К. : Основа, 2007. – 192 с.
- 12. Мишкин Ф. С.** Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков / Ф. С. Мишкин. – М. : ООО «ИД «Вильямс», 2006. – 880 с.
- 13. Науменкова С. В.** Ринок фінансових послуг / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. – К. : Знання, 2010. – 532 с.
- 14.** Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III // Верховна Рада України: [сайт] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/page2>. – Назва з екрану.
- 15.** Реєстри учасників фондового ринку // Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: [сайт] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua/fund/registers>
- 16. Савлук М. І.** Гроші та кредит / Савлук М. І., Мороз А. М., Лазепко І. М. – К. : КНЕУ, 2006. – 744 с. – ISBN 966-574-896-3.
- 17. Шелехов К. В.** Страхування : навч. посіб. / К. В. Шелехов, В. Д. Бігдаш. – К. : МАУП, 1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://readbookz.com/book/114/2890.html>

REFERENCES

- Arbuzov, S. H., Kolobov, Yu. V., and Mishchenko, V. I. "Bankivska entsyklopediia" [Banking Encyclopedia]. <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=112997>
- Bodi, Z., and Merton, R. K. *Finansy* [Finance]. Moscow: Viljams, 2007.
- Dolan, E. Dzh., Kempbell, K. D., and Kempbell, R. Dzh. *Hroshi, bankivska sprava i hroshovo-kredytna polityka* [Money, banking and monetary policy]. St. Petersburg, 1994.
- Esh, S. M. *Finansovyi rynek* [Financial Markets]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury, 2011.
- Kornieiev, V. V. *Finansovi poserednyky iak instytuty rozvytku* [Financial intermediaries as development institutions]. Kyiv: Osnova, 2007.
- [Legal Act of Ukraine] (2003). <http://zakon.nau.ua/doc/?code=436-15>
- Liutyi, I. O., Versal, N. I., and Liubkina, O. V. *Hroshi ta kredyt* [Money and Credit]. K: Kyivskiy Universytet, 2010.
- [Legal Act of Ukraine] (2001). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/page2>
- Mishkin, F. S. *Ekonomicheskaiia teoriia deneg, bankovskogo dela i finansovykh rynkov* [Economic theory of money, banking and financial markets]. Moscow: Viljams, 2006.
- Naumenkova, S. V., and Mishchenko, S. V. *Rynek finansovykh posluh* [Financial services market]. Kyiv: Znannia, 2010.
- "Reistry uchasnykiv fondovoho rynku" [Registers of the stock market]. Natsionalna komisiiia z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku. <http://www.nssmc.gov.ua/fund/registers>
- Savluk, M. I., Moroz, A. M., and Lazepko, I. M. *Hroshi ta kredyt* [Money and Credit]. Kyiv: KNEU, 2006.
- Shelekhov, K. V., and Bihdash, V. D. "Strakhuvannia" [Insurance]. <http://readbookz.com/book/114/2890.html>
- Van, Khorn Dzh. K. *Osnovy upravleniia finansami* [Fundamentals of Financial Management]. Moscow: Finansy i statistika, 1996.

Vovchak, O., and Kleontovska, L. "Finansove poserednytstvo: ekonomichna sutnist i klasyfikatsiia" [Financial intermediation: economic nature and classification]. *Visnyk NBU*, no. 8 (2012): 4-9.

Vasenko, V. K. *Finansove poserednytstvo* [Financial intermediation]. Cherkasy: Chabanenko Yu. A., 2009.

Zymovets, V. V., and Zubyk, S. P. *Finansove poserednytstvo* [Financial intermediation]. Kyiv: KNEU, 2004.